

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Szöllősi Edit ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Békésiné dr. Tóth Ilona ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2008. április 22.napján meghozott 15.P.22.492/2005/67. számú ítélete ellen az alperes részéről 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság kijavított ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit megváltoztatja.

Az alperes által a felperes részére lejárt vagyoni kártérítési járadék címén fizetendő marasztalás tőkeösszegét 1.040.242,- (egymillió-negyvenezer-kettőszáznegyvenkettő) forintra leszállítja.

Az 5.505.869,- (ötmillió-ötszázötezer-nyolcszázhatvankilenc) forint után az elsőfokú ítéletben írt alperesi kamatfizetési kötelezettség alaptőkeösszegét 703.410,- (hétszázháromezer-négyszázöt) forintra, az 56.996,- (ötvenhatezer-kilencszázkilencvenhat) forint után az elsőfokú ítéletben írt alperesi kamatfizetési kötelezettség alaptőkeösszegét 12.300,- (tizenkettőezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Az alperes által a felperesnek 2008. május 1.napjától kezdődően havonta előre fizetendő folyamatos vagyoni kártérítési járadék havi összegét 25.078,- forintra leszállítja.

A felperes által az állam javára fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 286.900,- (kettőszáznyolcvanhatezer-kilencszáz) forintra felemeli.

Az alperes által a felperesnek 15 nap alatt fizetendő elsőfokú perköltség összegét 500.000,- (ötszázezer) forintra leszállítja.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 10.000,- (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 43.200,- (negyvenháromezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a kijavított ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 2.500.000,- forintot és ennek 2001. július 7-től a kifizetésig járó késedelmi kamatát.

Lejárt vagyoni kártérítési járadék címén 5.887.397,- forintot és ebből

324.532,- forint után 2006. szeptember 1-től a kifizetésig,

5.505.869,- forint után 2005.január 1-től a kifizetésig,

56.996,- forint után 2008. január 1-től a kifizetésig számított késedelmi kamatát,

Folyamatos vagyoni kártérítési járadék címén 2008. május 1.napjától kezdődően havonta előre minden hónap 15. napjáig esedékesen havi 85.144,- forintot, valamint 15 nap alatt vagyoni kártérítés címén 187.479,- forintot és ebből

122.472,- forint után 2001.augusztus 7-től a kifizetésig

31.050,- forint után 2003. december 1-től a kifizetésig

30.438,- forint után 2007.augusztus 1-től a kifizetésig

továbbá 1.384.565,- forint után 2001. július 7-től 2001. december 17-ig terjedő időszakra járó késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az állam javára 243.700,- forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére azzal, hogy a fennmaradó feljegyzett kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Kötelezte az alperest a felperesnek 528.000,- forint perköltség 15 napon belüli megfizetésére is.

A mezőgazdasági munkából való kiesés címén előterjesztett igénnyel kapcsolatban rögzítette, hogy a baleset idején és azt megelőző években a felperes földművelő családi gazdaságot működtetett, melyben a férje a kamionsofőr munkakörben ellátott fuvarozói tevékenysége mellett, míg a baleset idején 17 éves fiúgyermekük szabadidejükben vettek részt.

A mezőgazdasági munka kapcsán megállapíthatónak látta, hogy a felperes szervezte a családi gazdaság munkáit, a férje és fia más irányú elfoglaltságuk mellett a mezőgazdasági munkákban besegítőként vettek részt, mint alkalmi napszámosok. A szakvélemény alapján mezőgazdasági munka-kiesésből fakadó kár címén 4.363.289,- forint lejárt járadékot, 2008. május 1-től havi 53.901- forint járadékot látott megállapíthatónak.

A mezőgazdasági kisegítő igénybevételéből fakadó, valamint a háztartási munka-kiesésből fakadó - ez utóbbi esetében lejárt járadék címén 1.142.580,- forintot, 2008. május 1-től havi járadékként 14.641,- forintot látott megállapíthatónak - kár körében rögzítette, hogy ezen kárigényeit a felperes 2001. július 7-től terjesztette elő, vagyis az igényérvényesítését megelőző 6 hónapra visszamenőleg is követelte. A Ptk.280.§.(3) bekezdésében meghatározott 6 hónapos jogérvényesítési határidő elévülési jellegű, így az elévülés nyugvásáról és megszakadásáról szóló szabályokat is alkalmazni kell. Miután az alperes

vitatta az igény érvényesítési határidőt, ezért a megyei bíróság figyelembe vette, hogy a felperes a baleset évében, 2001-ben bejelentette kárigényét, mely alapján azonban a biztosító 2001. december 18-i levele tanúsága szerint dologi kára került csak megtérítésre. A további kárigények kapcsán bizonyítékok csatolását igényelte a biztosítótársaság azzal, hogy azok birtokában kártérítési igényére visszatérnek.

A felperes 2001. július 6. napján szenvedett balesetet.

A keresetlevélhez F/6.sorszám alatt csatolt, 2004. július 26-i ügyvédi levél tanúsága szerint a 2001. július 23-án bejelentett kárigény (dologi kár, általános költségek, mezőgazdasági munkából való kiesés költségei, nem vagyoni kár) kapcsán elfogadta azon összegeket, amelyet a biztosítótársaság felajánlott, melyről 2002. június 7-én egyezség is aláírásra került. Ez azonban a felperest ért kár egy részét fedezte, további kára érvényesítése érdekében 2004. július 26-án írt ügyvédi levélben hívta fel a biztosítót. E levél az igényérvényesítési határidőt megszakította, az 2004. július 26-tól ismét kezdődött. A 2001. július 6-i balesettől az ügyvédi levél dátumától visszafelé számított hat hónapra figyelemmel, vagyis 2004.január 26-ig pedig az igényérvényesítési határidő a Ptk.326.§.(2) bekezdése értelmében nyugodott.

A megyei bíróság ugyanis kimentettnek tekintette az igényérvényesítésre adott határidő elmulasztását azon alapos okból, mert a felperes mozgásában korlátozott volt, kórházi kezelés alatt állt, különböző vizsgálatokon vett részt, többszöri orvosi kezelésre, rehabilitációs kezelésekre szorult, ez időben alakult ki nála a depresszió és a poszttraumás stressz-zavar, melyek akadályozták az igényérvényesítésben. A felperes ... állampolgár, egyszerű, alacsony iskolai végzettségű asszony, a nyelvismeret hiánya, orvosi iratai fordításának szükségessége is korlátozta, nehezítette számára az igényérvényesítést.

E körülményeket olyan menthető oknak minősítette a megyei bíróság, amelyek a felperest hosszú ideig akadályozták a kártérítési követelési érvényesítésében és az igényérvényesítési határidő nyugvását idézték elő, álláspontja szerint kellő alapul szolgáltak a hat hónapnál régebben lejárt kártérítési járadék bírósági úton való követeléséhez, melyre figyelemmel a hat hónapnál régebbi járadék iránti igényeket is megalapozottnak tartotta.

Rögzítette a megyei bíróság, hogy a felperes 2007.október 1-től kezdődően igényelte a gyógymasszázs költségének megtérítését, csatolta a masszázsköltségekkel kapcsolatos kiadásait igazoló számlákat, melyek alapján azt látta megállapíthatónak, hogy 2007. október és november hónapokban kilenc alkalommal vett igénybe masszázskézelést, mely ellenértékeként 540 kunát fizetett.

A kereseti követelése havi négy masszázs költségét célozta, melyre figyelemmel 2007. decembertől 2008. áprilisig terjedő öt hónapra - havi négy alkalmat elfogadva - 60 kuna/alkalom figyelembevételével 1200 kuna, összesen 1740 kuna a masszázs költsége, mely 34,25 forint árfolyam figyelembevételével 59.595,- forintnak felel meg. 2008. május 1-től pedig havi négy alkalommal havi 240 kuna kártérítési járadék illeti meg a masszázsköltségre figyelemmel, mely havi 8.220,- forint.

A megyei bíróság álláspontja szerint a gyógymasszázs költsége a kialakult egészségkárosodása tüneteinek enyhítését, mérséklését szolgálja, amely számára indokolt. E költsége igazolt és szükségszerűen felmerült költségnek tekintendő, azonban csak a 75 %-ban a perbeli balesettel összefüggésben álló egészségkárosodást javítja, így 2007. október 1-től 2008. április 30-ig 44.696,- forint, 2008. május 1-től járadékként havi 6.165,- forint illeti meg.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak alábbiak szerinti részbeni megváltoztatása iránt:

Kérte, a háztartási kisegítői költség mint járadék lejárt összege vonatkozásában a Ptk.280.§.(3) bekezdésére tekintettel annak harminc havi (2001. augusztus 1-től 2004.február 1-ig) összegével, 439.230,- forinttal való leszállítását,kérte a mezőgazdasági kisegítői járadék vonatkozásában elsődlegesen annak teljes elutasítását, másodlagosan az összegnek a Ptk.280.§.(3) bekezdése alapján harminc havi összeggel, 1.617.030,- forinttal való leszállítását, harmadlagosan annak kimondását, hogy a felperest a megállapított járadékösszegeből csupán annak 23 %-a illeti meg.

A gyógymasszázs címén megállapított járadék körében elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan e körben az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Fellebbezésének indokolásában a mezőgazdasági kisegítői járadék körében előadta, hogy a perben azt nyert bizonyítást, miszerint a felperes házastársa volt az, aki mezőgazdasági vállalkozói tevékenységet folytatott, a részben a tulajdonában lévő, részben a férj által bérelt földterületen és a feleségét - a felperest - ő foglalkoztatta munkaviszonyban. Ennek bizonyítékaul többek között az F/10. alatt csatolt a férje részére kiadott,a feleség után befizetett nyugdíjbiztosításra vonatkozó 2002.március 20-án kelt ... nyugdíjigazolást jelölte meg. A felperes rokkantnyugdíjat kap, ez is azt igazolja, hogy a vállalkozásban munkaviszonyban állt. Kérte a vállalkozás könyvelési adatainak beszerzését, azonban erre a bíróság a felperest nem kötelezte.

Álláspontja szerint a felperes vonatkozásában legfeljebb az egyébként elmaradt munkajövedelmének megtérítésére lett volna köteles, erre nézve keresetet sem terjesztett elő, azonban a perbeli baleset kapcsán a vállalkozás körében keletkezett elmaradt hasznót, a kisegítők, helyettesítők igazolt költségét nem köteles megtéríteni.

Utalt az elsőfokú eljárásban előadott és a megyei bíróság által figyelmen kívül hagyott azon érvelésre is, miszerint a teljes, a szakértő által kiszámított összeg áthárítása az alperesre még az igény megalapozottsága esetén is káron szerzésre vezetne.

Mindkét típusú járadékkal kapcsolatosan - mezőgazdasági kisegítői, illetőleg háztartási kisegítői járadék - kifogásolta, hogy a bíróság nem vette figyelembe a Ptk.280.§./3/ bekezdésére történő hivatkozást, illetve megállapította a határidő nyugvását.

Előadta, hogy a baleset 2001. július hó 6-án történt és a felperes bejelentett kárigényét az alperes relative rövid időn belül még 2001. decemberében részére rendezte.

A felnőtt, nagykorú és a balesetben nem súlyosan, látványosan megsérült felperest álláspontja szerint nem akadályozta meg semmi abban, hogy a balesettől számítva közel

három évig további igényeit érvényesítse. A felperes nem volt kómában, egyéb olyan állapotban, ami az igényérvényesítést gátolta volna. A felperes esetében semmiféle olyan mentő körülmény nem áll fenn, amely adott esetben akadályozta volna a határidőben való igényérvényesítésében. Ezen felül az iratokból kitűnik, hogy a felperes még dolgozott is, kezelésekre járt, élte az életét. Fő szabály, hogy a jog nem ismerete senkit, még a külföldi, alacsony iskolázottságú személyt sem mentesíti.

A felperes már akár a baleset évében, vagy a rákövetkező évben is megtehetette volna, hogy ezen járadékigényeit érvényesítse, azonban azt elmulasztotta, így a lejárt kisegítői járadék vonatkozásában a járadék kezdő időpontjául az igényérvényesítést megelőző hat hónapos időpontot 2004. február 1-ét kérte meghatározni.

A gyógymasszázs címén megítélt lejárt és folyamatos járadék körében előadta, hogy ezt az igényét a felperes a 2006. november 30-án készült 21. sorszámú IOI vélemény ismeretében terjesztette elő, amikor is az öt éves elévülési idő már eltelt. Ezt a kezelést korábban a rehabilitáció keretein belül is igénybe vehette volna és a járadékot is igényelhetette volna. A rehabilitáció vonatkozásában a bíróság külön járadékot állapított meg, amit az alperes egyébként nem is vitatott.

Másodlagosan e körben az ítélet hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy az elsőfokú bíróság a jogcímre vonatkozóan nem vizsgálta, hogy a ... társadalombiztosítás támogatja-e az orvosilag indokolt masszázst és milyen mértékben, ugyanis legfeljebb a tb-támogatás feletti összeget lenne az alperes köteles megtéríteni.

Megjegyezte, hogy a 2006. augusztus havi masszázsszámolókat egy szépségszalonn állította ki és abból még a gyógymasszázs jelleg sem tűnik ki.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. Előadta, hogy a gyógymasszázs igénybevétele álláspontja szerint indokolt volt, annak jogosságát a bíróság által beszerzett és a felperes által csatolt orvosi dokumentumok bizonyítják. Az , hogy ezeket a felperes ténylegesen mikor vette igénybe, annak megítélése szerint nincs jelentősége.

A mezőgazdasági járadék igény a felperes munkájának kiesése miatt merült fel, összecszerűségére vonatkozó bizonyítékokat az elsőfokú bíróság feltárta, abból megalapozott következtetéseket vont le.

Az elsőfokú bíróság az elévül és nyugvására vonatkozóan döntését helytállóan indokolta, a felperes önhibájának hiányára vonatkozó tényeket és indokokat a perbeli ügyet peren kívül indító levél részletesen tartalmazta.

Az ítélet tábla a Pp.249.§-a értelmében részbizonyítás keretében nyilatkozatra, illetőleg bizonyítékok csatolására hívta fel a feleket (Pf.1.20.346/2008/7.sz.jkv.).

Ennek során a felperes csatolta a felperes rokkantnyugdíjra való jogosultságát megállapító, a ... nyugdíjbiztosító intézet határozatát, valamint az általa kiadott igazolást, amelyből megállapítható, hogy a felperes alkalmazott volt férje "A" vállalkozásában (Pf.1.20.346/2008/8.).

Csatolta továbbá a ... nyugdíjbiztosító intézet igazolását a felperes számára 2004. július 6. - 2009. május 31. közt kifizetett nyugdíj összegéről, annak igazolásáról hogy a baleset bekövetkezésétől rokkant-nyugdíjazásáig nem volt jogosult táppénzre és más társadalombiztosítási ilyen jellegű juttatásra, valamint csatolta a 2009. június 15-i orvosi kontroll-leletet, miszerint megerősítik a felperes rehabilitációs és kézimasszázs igényét (Pf.9.).

Pf.1.20.346/2008/11.szám alatt csatolta a ... egészségbiztosítási intézet beutalóját szakértői bizottsághoz, valamint a szakértői bizottság azon igazolását, melynek 3. „értékelés” pontja a következőt tartalmazza:

„A kézi masszázst a HZZO (... egészségbiztosító) terhére a szerződött egészségügyi intézményben végezhető el”.

Az alperes azon felhívásra, miszerint vitatja-e hogy a baleset időpontjában ...országban magyar károsultat a felperes jelen perben érvényesített jogához hasonló jog megillette-e (171/2000.(X.13.) Korm.sz.r.11.§.(6) bekezdés), melyet az ítélet tábla azon figyelmeztetéssel adott ki, hogy amennyiben az alperes nem nyilatkozik, hallgatását úgy tekinti, miszerint a magyar állampolgárokat megillető érvényesítési jog fennálltát nem vitatja, az alperes nyilatkozatot nem tett.

Mindezekkel az adatokkal az ítélet tábla a megyei bíróság által megállapított tényállást részben helyesbítette, illetve kiegészítette.

Az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§.(3) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között felülbírálván megállapította, hogy a fellebbezés alapos.

Ami a mezőgazdasági kisegítői járadék címén megállapított kártérítést illeti, a Zala Megyei Bíróság P.22.063/2005/1. számú keresetlevélben - és egyéb, előkészítő irataiban - ezzel kapcsolatban a felperes azt adta elő, hogy a felperes munkát a baleset óta nem tud végezni, ezért kiesett munkáját idegen munkaerő igénybevételével lehet pótolni, e körben az igényt „mezőgazdasági kisegítő munka költségeként” jelölte meg. A megyei bíróság ezt hasonlóképpen értékelte. Ehhez képest a peradatok és a helyesbített, illetve kiegészített tényállás alapján az volt megállapítható, hogy a vállalkozást nem a felperes, hanem annak férje működtette, amennyiben külső munkaerőt kellett igénybe venni a felperes kieső munkája miatt és ez költséggel járt, úgy az kárt nem a felperesnek, hanem a vállalkozónak okozott. A felperes e körben legfeljebb a kieső munkabére és a táppénze közti különbségre tarthatott volna igényt, azonban perbeli igénye nem ez volt, hanem a vállalkozásban, tehát a munkáltatónál felmerült kár.

Ilyen címen tehát a felperest kártérítés nem illeti meg.

A háztartási kisegítő igénybevételével kapcsolatos többletköltség vonatkozásában annak jogalapját az alperes nem vitatta, a folyamatos járadékfizetési kötelezettségének tényét és összegét sem, álláspontja az volt, hogy lejárt járadék vonatkozásában itt az igény legfeljebb a bejelentéstől visszamenőleg hat hónapra lett volna érvényesíthető.

A Ptk.280.§.(3) bekezdése értelmében a tartásdíjat, az életjáradékot és a baleseti járadékot időszakonként előre kell fizetni. A jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton többé nem követelheti.

A PK. 52. számú Állásfoglalás szerint baleseti járadék követelése esetén az elévülési idő a járadékkövetelés egészére, tehát a jövőben lejárató részletekre vonatkozóan is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset után bekövetkezett munkaképesség-csökkenés, illetve munkaképtelenség első ízben vezetett keresetkiesésben (jövedelem kiesésben) megmutatkozó károsodásra. Az egyes járadékrészletek iránti követelés azonban az elévülési határidőn belül is csak a Ptk.280.§.(3) bekezdésében meghatározott korlátok között érvényesíthető bírósági úton.

A peradatok alapján megállapítható, hogy a felperes a baleset bekövetkeztével munkaképtelenné vált, a háztartásban munkát végezni nem tudott, azaz innentől kezdődött a járadékigény.

Az is megállapítható, hogy háztartási kisegítői járadék címén a felperes az alperes irányában 2004. július 26-án terjesztett elő igényt.

Nem osztja az ítéltábla azt az elsőbírői álláspontot, miszerint a balesettől, azaz 2001. július 6-tól az igényérvényesítésig 2004. június 26-ig az elévülés nyugodott volna. Sem a felperes fizikai állapota, sem a műveltségi szintje, sem egyéb ok nem gátolta abban, hogy ezen igényt az alperesnél bejelentse, figyelemmel arra is, hogy a felperes a baleset évében már kárigényt jelentett be biztosító irányába (2001. július 23-i igénybejelentés), azonban ez a bejelentése háztartási kisegítői kár megtérítése vonatkozásában követelést nem tartalmazott, holott az igénye ekkor már fennállott.

E körben tehát az ítéltábla álláspontja szerint a 2004. július 26-ától visszaszámított hat hónapra kérhetett kártérítést a felperes alappal.

A gyógymasszázszt illetően az ítéltábla kiemeli a ... egészségbiztosítónak a felperes által Pf.1.20.346/2008/11.sorszám alatt tett nyilatkozatát, amely szakvélemény szövegéből („a kézi masszázs a HZZO terhére a szerződött egészségügyi intézményben végezhető el”) az következik, hogy amennyiben a felperes olyan intézményben végezteti el a kézimasszázszt, amely a HZZO-val szerződésben áll, úgy ennek költségét az egészségbiztosító megtéríti.

Ebből kétirányú következtetés vonható le:

Egyrészt az, hogy amennyiben az a szolgáltató ahol a felperes a kézi masszázst igénybe vette a biztosítóval szerződésben áll, úgy az egészségbiztosító megtéríti a felperes részére annak költségét, melyből következően kára nem merül fel.

Amennyiben pedig nem áll szerződésben az adott szolgáltató az egészségbiztosítóval, úgy a felperes a kárenyhítési kötelezettségét szegte meg (Ptk.340.§.(1) bekezdés) azzal, hogy nem olyan szolgáltatót vett igénybe, amely a biztosítóval szerződésben áll, melyből következően kára megtérítésére igényt e körben nem tarthat.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp.253.§.(2) bekezdése értelmében a rendelkező rész szerint megváltoztatva, a feljegyzett kereseti illeték viselési kötelezettség és a perköltség viselése mértékét a megváltozott pervesztességi-pernyertességi arányokhoz igazította (Pp.78.§.(1) bekezdés, 6/1986.(VI.26.) IM.számú rendelet 13.§.(2) bekezdés, 14.§.).

A fellebbezési eljárásban pervesztes felperes a Pp.78.§.(1) bekezdése alapján köteles az ugyanitt pernyertes alperes jogi képviseleti díjból álló fellebbezési perköltsége, továbbá a Pp.78.§.(1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM.számú rendelet 13.§.(2) bekezdése alapján a személyes illetékmentes felperes eredményes fellebbezésével kapcsolatban feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Győr, 2009. évi december hó 10.napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

. Lezsák József sk. . Vass Mária sk.
előadó bíró

bíró